

Juridiskt språk som professionell identitetsmarkör

Lieselott Nordman

Helsingfors universitet

Det svenska juridiska språket i Finland påverkas i dag mer än någonsin tidigare av finskan. Samtidigt ska den juridiska svenskan i Finland enligt rekommendationer närma sig den juridiska svenskan i Sverige. I praktiken är ändå det svenska juridiska språket i Finland mer arkaistiskt än det juridiska språket i Sverige och följer många gånger andra språkliga mönster än sverigesvenska juridiska texter. Dessutom lämnar EU-lagstiftningen spår i det nationella lagspråket, samtidigt som det moderna lagspråket i Finlands lag lever sida vid sida med lagtexter från fyra århundraden, då den äldsta gällande lagen går tillbaka på 1734-års lag. Allt detta påverkar hur juridisk svenska skrivs i Finland i dag, och det är även aspekter som tas upp i skrivhandledningar och handböcker.

En aspekt som däremot inte uppmärksammas närmare då utvecklingen av den juridiska svenskan i Finland diskuteras är rollen som professionell identitetsmarkör som den traditionsbundna juridiska svenskan har, inte endast för den professionella juristen, utan redan för studenten. Denna språkliga identitetsmarkör tillägnar sig blivande jurister i ett mycket tidigt skede. Redan då de inleder sina studier har många studenter en klar bild av vad som är en "riktig" juridisk svenska, som inte sällan är en arkaistiskt färgad kanslisvenska (en 22-årig förstaårsstudent kommenterar en lagtext från början av 1900-talet: "Men språket är så vackert - det här ÄR juridisk svenska"). Den juridiska svenska som studenterna idealiserar och möter under studierna följer ofta inte språkvårdens rekommendationer för en klar, begriplig och modern juridisk svenska.

I mitt föredrag diskuterar jag hur det juridiska språkets roll som professionell identitetsmarkör påverkar den juridiska svenskan och bidrar till dess språkliga konservatism. Materialet för presentationen är en enkätstudie och diskussioner med juridikstudenter vid Helsingfors universitet i samband med kursen *Juridisk svenska* åren 2010-2014, samt diskussioner med jurister och lagöversättare i Finland.

